

Un bun spectacol de Studio

Striptease nu este cea mai ușor de montat – și, automat, de receptat – dintre piesele lui Mrożek, așa zice, chiar dimpotrivă. Și în această piesă scurtă, ca în altele, dramaturgul, azi celebrul dramaturg polonez, își etalează, în spirit polemic, specific anilor 60–70, principiile teoretice legate de teatrul absurdului și farsa tragică. Ca și alți confrăți ai săi, el aduce cu nonșalanță discursul teoretic, ideile filosofice și, nu în ultimul rând, convingerile politice, în chiar textul dramatic, ceea ce, să recunoaștem, nu-l face accesibil întotdeauna și, mai ales, nu chiar tuturor, aridității și monotoniei discursului dramatic, fiindu-i acut necesare forme spectaculare ingenioase, capabile să lumineze drumul spre înțelegere...

Nu spunem nimic nou, observând că personajele pieselor lui Mrożek, situate în poziții limită, reprezintă categorii sociale, stări, mentalități, un anume mod de a gândi, dialogul lor fiind cel mai adesea marcat de neînțelegere, starea creată fiind aceea a necomunicării, a imposibilității stabilirii unei relații normale, logice, anormalitatea situațiilor este chiar cheia unui teatru ca acesta.

Actorul Doru Fârte, acum luându-și sarcina de regizor, a intuit bine și ceea ce e accesibil și ce nu în piesa pe care a propus-o. E și motivul pentru care, lucrând cu doi colegi talentați și dornici să joace – i-am numit pe Petre Ghimbășan și Andrian Locovei – a căutat și a găsit, se pare, cel puțin câteva elemente care vin în sprijinul accesibilității de care vorbeam.

În Studioul teatrului orădean tânăra scenografă Oana Cernea a imaginat un spațiu închis, roșu ca focul – un fel de iad în care intră Domnul 1 și Domnul 2. Ușa, tot roșie, se închide brutal și, în încăpere, se trezesc doi bărbați îmbrăcați identic: costum negru, cămașă albă, cravată lungă roșie, batistă roșie în buzunarul de sus. Ei au câte o servietă identică și se așază pe scaune... identice. De-abia când încep să discute și să-și mănânce gustările, ne dăm seama că sunt foarte diferiți: Domnul nr. 1 scoate tacticos o jumătate de măr pe care, după ce-o examinează cu atenție, găsim un fir lung de păr – scena e remarcabilă – mușcă din ea mărunț-mărunț, de parcă ar vrea să-l țină o veșnicie, apoi soarbe dintr-o sticlută cafea, și pune totul grijuliu la loc. Domnul nr. 2 scoate cam neglijent un sandwich cu șuncă și o cutie de bere, mănâncă zdravăn și pofticios și bea cu sete. Primul ține teorii, e demagogul sau ideologul; el vorbește convingător despre adevăr și libertate, examinând modul cum au ajuns în acel loc, deși, nu-i așa, fiecare plecase de-acasă cu un scop precis și spre o țintă precisă. Al doilea îl privește nedumerit, agasat de inutila pălăvrăgeală și solicită soluții practice de ieșire din starea ingrată de a fi ajuns amândoi prizonieri într-o încăpere ostilă și într-o situație care nu prevestește nimic bun. Și, ca întotdeauna în farsele tragice, motivele pentru care cei doi se află închiși, nu depind de ei, de voința lor, ci vin din exterior, de undeva de-afară...

Domnul 1 ne dă definiția libertății (ca Posibilitatea de a alege) în condiții de totală absență a acesteia, și nu face nimic, lăudându-se chiar că n-a făcut nimic, n-a bătut în ușă, n-a ciocănit, iar Domnul 2, pragmatic și „mai vulgar“, s-ar strădui să facă ceva, dar nu prea știe ce (nu are idei – recunoaște – și nici fantezie).

Ei bine, oricât de interesante ar fi dialogurile celor doi, la un moment dat ele ar deveni obositoare pentru publicul obișnuit de azi, din sălile de spectacol. Iată că Doru Fârte a găsit o soluție salvatoare: în locul Mâinii care vine să-l dezbrace, de fapt să le anihileze personalitățile, identitățile, în scenă intră o femeie tânără,

Petre GHIMBĂȘAN și Andrian LOCOVEI.

sumar îmbrăcată, dar elegant, în desuuri albe, cu un șal mare alb de mătase în mâini (Anamaria Boruzs); frumoasă, stranie, cu un chip impenetrabil, ea vine în pas de dans languros și, fără un cuvânt, le solicită imperios celor doi pantofii, apoi cureaua, bretelele, pantalonii, hainele, lăsându-i în chiloți.

E drept că trupul perfect al fetei și îmbrăcămintea ei sumară atrag ca magnetul privirile, dar nu surpă nimic din impactul dialogului, pentru că scenele sunt mute.

Dezbrăcați, înspăimântați, nesiguri, vulnerabili, cei doi Domni realizează că „limitarea în spațiu s-ar putea extinde și la cea în timp“, adică li s-ar lua chiar viața... În scenă nu e nici măcar un semn al unei posibile solidarități. Ei sunt noneroi într-o antilume, iar moartea lor n-ar avea nimic din tragismul unei dispariții definitive, dimpotrivă, ea, moartea, vine ca o eliberare dintr-un univers angoasant, înfricoșător, apăsător..

Ultima apariție a femeii se finalizează cu un spectaculos dans în care cei doi sunt legați de mâini, legați la ochi să nu vadă și gurile le sunt acoperite cu șalul, să nu poată striga. N-au ales ei această soluție ultimă, li s-a impus brutal și ei au acceptat-o, toate teoriile Domnului 1 fiind anulate într-o clipită.

Actorii știu ce joacă, e limpede, sunt concentrați și se completează fericit. Petre Ghimbășan e cu o mică treaptă peste Andrian Locovei, dar acesta din urmă, posesorul unei energii pozitive creatoare și al unui joc cinstit îl urmează nedistonând nici un moment. Sunt buni amândoi.

N-aș spune că *Striptease* e un mare spectacol, dar este unul dintre cele mai reușite, totuși, din ultima vreme, printre cele propuse pentru Studio. Și acest lucru nu e puțin, fiindcă mi se pare important ca nedoritele, dar mereu prezentele pauze din cursul unei stagiuni să fie acoperite bine, cu muncă serioasă la studio sau în spații neconvenționale, pentru ca talentul actorilor să nu... ruginească.

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Iosif Vulcan“ – Striptease – de Slawomir Mrozek. Traducerea: Stan Velea. Regia: Doru Fărte. Scenografia: Oana Cernea. Cu: Petre Ghimbășan, Andrian Locovei și Anamaria Boruzs. Data premierei : 27 ianuarie 2006.